

Szczegółowe zmiany w zasadach ubiegania się o pomoc z poszczególnych działań PROW 2007-2013 w rozporządzeniach ministra oraz planowane daty ogłoszenia tegorocznych naborów wniosków przez ARiMR i naborów przedstawiają się następująco:

W działaniu "**Ułatwienie startu młodym rolnikom**", objętym Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, wprowadzane zmiany dotyczą:

- 1) rozszerzenia definicji dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej (w przypadku osób, które otrzymały gospodarstwo w drodze spadku i w ciągu 12 miesięcy od dnia otwarcia spadku przekazały gospodarstwo w dzierżawę, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznawany będzie dzień rozwiązania lub wygaśnięcia umowy dzierżawy);
- 2) podwyższenia kwoty jednorazowej premii z 50 000 zł do 75 000 zł;
- 3) dopuszczenia możliwości przyznania pomocy osobom, które posiadają gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej niż średnia krajowa powierzchnia gruntów rolnych (dotyczy wnioskodawców z województw, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej);
- 4) możliwość przyznania pomocy wnioskodawcom (w województwach: lubelskim, łódzkim, małopolskim, mazowieckim, podkarpackim, śląskim, świętokrzyskim), których gospodarstwa spełniają kryterium średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie w województwie oraz zobowiążą się do zwiększenia powierzchni gruntów rolnych swojego gospodarstwa do poziomu krajowej średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie w terminie 3 lat od dnia otrzymania decyzji o przyznaniu pomocy (obecnie średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie w kraju wynosi 10,15 ha);
- 5) konieczności zwrotu części pomocy wyłącznie w przypadku nieprzedłożenia faktur i innych dokumentów księgowych potwierdzających wydatkowanie 70% kwoty premii w terminie 3 lat od dnia wypłaty pomocy (a nie jak dotychczas w terminie do 31 stycznia roku następującego po roku, w którym zrealizowano inwestycję);
- 6) obniżenia wysokości pomocy podlegającej zwrotowi za nieterminowe dostarczenie dokumentów (z 25% do 15%);
- 7) zniesienia obowiązku notarialnego potwierdzenia tytułu prawnego do gospodarstwa w przypadku dzierżawy gospodarstwa od Agencji Nieruchomości Rolnych lub od jednostek samorządu terytorialnego;
- 8) przedłużenia terminu na spełnienie warunku dotyczącego minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie (do 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy) w przypadku osób będących w dniu wystąpienia o wsparcie posiadaczami gospodarstw;
- 9) wyłączenia z katalogu przesłanek prowadzenia działalności rolniczej przypadku otrzymania kredytu preferencyjnego przeznaczonego na utworzenie nowego gospodarstwa.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem opublikowania w Dzienniku Ustaw.

ARiMR zapowiada, że ogłoszenie o naborze wniosków o wsparcie "Ułatwienia startu młodym rolnikom" zostanie opublikowane w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w serwisie internetowym ARiMR (WWW.arimr.gov.pl) 2 sierpnia, a wtedy **ARiMR będzie przyjmowała wnioski od 17 sierpnia**. Do wykorzystania w tegorocznym naborze wniosków na to działanie jest około 387 mln zł.

W działaniu "**Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów**", objętym Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, wprowadzane zmiany w rozporządzeniu ministra dotyczą:

1. umożliwienia rolnikom skorzystanie w 2010 r. z dodatkowych usług doradczych objętych załącznikiem nr 3 do rozporządzenia (kwalifikowanie kosztów zrealizowanych usług doradczych przed wydaniem ostatecznej decyzji o przyznaniu pomocy);
2. umożliwienia wnioskodawcom ubieganie się o pomoc na obligatoryjne i dodatkowe usługi doradcze w jednym roku kalendarzowym poprzez złożenie więcej niż jednego wniosku o przyznanie pomocy i o płatność;
3. Dostosowania przepisów krajowych do przepisów wspólnotowych dotyczących prowadzenia przez beneficjentów oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego dla transakcji związanych z operacją (art.75 ust.1 lit. c pkt i rozporządzenia nr 1698/2005).

Ogłoszenie o naborze wniosków zostanie opublikowane 12 sierpnia, a wnioski będzie można składać już od 16 sierpnia.

W działaniu "**Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej**", objętym Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, wprowadzane zmiany dotyczą m.in.:

- 1) wydłużenia terminu na wniesienie prośby o przywrócenie terminu wykonania określonych czynności oraz dopuszczenie możliwości przywrócenia terminu wykonania określonych czynności na etapie obsługi wniosku o płatność;
- 2) umożliwienia wnioskodawcy dokonania jednorazowej zmiany zakresu rzeczowo-finansowego operacji w procesie przyznawania pomocy;

- 3) rozszerzenia wykazu działalności nierolniczych, które mogą być objęte pomocą;
  - 4) kwestii prowadzenia oddzielnej rachunkowości albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją;
  - 5) zmiany w sposobie ustalania okresu, w którym beneficjent musi wykonywać określone zobowiązania.
- Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem opublikowania w Dzienniku Ustaw.

Ogłoszenie o naborze wniosków o wsparcie "Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej" zostanie opublikowane w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w serwisie internetowym ARiMR (WWW.arimr.gov.pl) 9 sierpnia, a wnioski ARiMR będzie przyjmowała od 24 sierpnia. W tegorocznym naborze wniosków przewidziano do rozdzielienia, wśród rolników chcących rozszerzyć zakres swojej działalności, około 338 mln zł.

W działaniu "**Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych**", objętym Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013, wprowadzane zmiany mają przede wszystkim na celu zaktualizowanie listy nadleśnictw uprawnionych do ubiegania się o pomoc w ramach Schematu I tego działania. Schematem tym objęte są nadleśnictwa, na terenie których wystąpiła katastrofa naturalna lub klęska żywiołowa. Obszary te zostały wyznaczone na podstawie zgłoszeń ministra właściwego do spraw środowiska i uwzględniają obszary dotknięte katastrofą powodzi z 2010 r. Ponadto nowelizacja rozporządzenia ma na celu wprowadzenie zmian stanowiących uproszczenie dla procesu wdrażania tego działania tj:

1. odstąpienie od obligatoryjnego wymogu zgodności operacji z planem urządzenia lasu w sytuacji, jeżeli nadleśnictwo posiada opracowany na podstawie ustawy o ochronie przeciwpożarowej sposób postępowania na wypadek powstania pożaru, z którego jednoznacznie wynika, iż dana droga leśna pełni rolę dojazdu pożarowego;
2. odstąpienie od uzależnienia warunków przyznania pomocy, od rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w określonym terminie.
3. zapewnienie wykonywania przez beneficjentów wymogów unijnych dotyczących prowadzenia oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją;
4. umożliwienie wnioskodawcom dokonania jednorazowej zmiany wniosku w zakresie planu finansowego operacji lub zestawienia rzeczowo - finansowego operacji.
5. wydłużenie terminu, w którym wnioskodawca może wnieść prośbę o przywrócenie terminu wykonania przez wnioskodawcę określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy. Obecnie obowiązujący termin 14 dni proponuje się wydłużyć do 45 dni.
6. skrócenie okresu trwania zobowiązań dotyczących osiągnięcia i zachowania celu operacji. Proponuje się liczyć ten czas nie od dnia dokonania przez Agencję płatności ostatecznej ale od dnia przyznania pomocy beneficjentowi. Zmiana ta jest korzystna i szczególnie istotna w przypadku operacji realizowanych w dłuższym okresie czasu.

Ogłoszenie o naborze wniosków o wsparcie "Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych" zostanie opublikowane w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w serwisie internetowym ARiMR (WWW.arimr.gov.pl) 20 września, a Agencja będzie przyjmowała wnioski od 5 października br.

W działaniu "**Renty strukturalne**" objętym Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013 (Dz. U. Nr 109, poz. 750, z późn. zm.) celem nowelizacji rozporządzenia jest zwiększenie wpływu tego instrumentu na poprawę struktury gospodarstw rolnych, przyczyniając się do bardziej racjonalnego i efektywnego wykorzystania środków Programu, przy jednoczesnym uwzględnieniu konieczności zabezpieczenia interesów finansowych Unii Europejskiej.

Zmiany dotyczą m. in. :

- 1) wydłużenia terminu na przekazanie gospodarstwa rolnego do 9 miesięcy od dnia otrzymania postanowienia.
- 2) wprowadzenia nowej definicji następcy, gdzie następca to osoba przejmująca gospodarstwo rolne, która rozpoczyna działalność rolniczą po raz pierwszy z dniem przejęcia gospodarstwa rolnego od producenta rolnego ubiegającego się o rentę strukturalną i której do dnia wydania decyzji o przyznaniu renty strukturalnej zostanie przyznana pomoc w ramach działania "Ułatwianie startu młodym rolnikom".
- 3) wprowadzenia nowych minimalnych wielkości powierzchni użytków rolnych wymaganych do przekazania w zamian za rentę strukturalną, gdzie minimalna powierzchnia przekazanych użytków rolnych będzie wynosić 6 ha albo 3 ha, w przypadku gospodarstw rolnych położonych w województwach: małopolskim, podkarpackim, śląskim lub świętokrzyskim, przy czym powierzchnia gospodarstwa, które powstanie po przejęciu gruntów (docelowego) **nie będzie mogła być mniejsza niż średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w kraju (obecnie 10,15 ha)**, a jeśli gospodarstwo o powierzchni większej niż 10 ha przekazywane jest na powiększenie innego gospodarstwa rolnego, wielkość gospodarstwa docelowego będzie musiała być większa co najmniej o 10 % od gospodarstwa przekazywanego.

- 4) sposobu przekazania gospodarstwa rolnego, gdzie przekazanie może nastąpić przez przeniesienie własności gospodarstwa rolnego w całości:
  - na rzecz następcy, przy czym co do zasady powierzchnia użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego następcy po przekazaniu nie może być mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju albo
  - na powiększenie jednego gospodarstwa rolnego.
- 5) wprowadzenia możliwości uzupełniania przez następcę niektórych warunków w terminie późniejszym, tj. jeżeli na dzień przekazania gospodarstwa rolnego:
  - następcą nie posiada odpowiednich kwalifikacji zawodowych w zakresie wykształcenia oraz
  - w przypadku, gdy powierzchnia użytków rolnych wchodzących w skład przekazywanego następcy gospodarstwa rolnego jest mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w kraju,
  - warunki te będą mogły być spełnione w terminie 3 lat (który określony jest w przepisach dotyczących działania "Ułatwianie startu młodym rolnikom").
- 6) wprowadzenia zobowiązania następcy do przedłożenia kopii planu rozwoju przejmowanego gospodarstwa o którym mowa w przepisach w sprawie działania "Ułatwianie startu młodym rolnikom"
- 7) wprowadzenia stałej wysokości renty strukturalnej, tj. 1013 zł.
Wysokość renty strukturalnej może być powiększona o: - 676 zł (jako dodatek dla małżonka)
- 102 zł (w przypadku przekazania osobie w wieku poniżej 40 lat gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni użytków rolnych większej niż 10 ha)
- 8) miejsca złożenia wniosku, wniosek o przyznanie renty strukturalnej składa się osobiście, listem poleconym lub pocztą kurierską do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego wnioskodawcy. W przypadku gospodarstw rolnych położonych na obszarze więcej niż jednego powiatu, za powiat, w którym jest położone gospodarstwo rolne, uznaje się ten powiat, w którym jest położona największa część użytków rolnych wchodzących w skład tego gospodarstwa.
- 9) zasad kolejności przyznawania rent strukturalnych, renty będą przyznawane w danym województwie według kolejności ustalonej przez podmiot wdrażający przy zastosowaniu kryteriów wyboru wniosków o przyznanie renty strukturalnej.
- 10) wprowadzenie kryteriów i zasad wyboru wniosków o przyznanie renty strukturalnej, na podstawie których poszczególnym wnioskom będą przydzielane punkty, a suma uzyskanych punktów będzie decydowała o kolejności przysługiwania renty strukturalnej w danym województwie. Kryteria to:
  - powierzchnia użytków rolnych, zadeklarowanych do przekazania, wchodzących w skład przekazywanego gospodarstwa rolnego
  - powierzchnia użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego po powiększeniu lub zadeklarowana do przekazania na rzecz następcy
  - przekazanie gospodarstwa rolnego na rzecz osoby fizycznej poniżej 40. roku życia,
  - przekazanie następcy gospodarstwa rolnego o powierzchni użytków rolnych większej niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju.

Zgodnie z przyjętym planem ogłoszenie o przyjmowaniu wniosków o przyznanie "Rent strukturalnych" zostanie opublikowane w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w serwisie internetowym ARiMR (WWW.arimr.gov.pl) do 30 lipca, co sprawi, że ARiMR będzie przyjmowała wnioski od 1 do 10 września br. O przyznawaniu pomocy na pewno nie będzie decydował kolejność złożenia wniosku, ale liczba punktów rankingowych. Najwyżej punktowane będą te wnioski, w których rolnicy prześlą następcom największą powierzchnię użytków rolnych lub nowopowstałe gospodarstwo będzie miało największą powierzchnię.

W tegorocznym naborze wniosków o przyznanie pomocy na "**Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej**" będą obowiązywały podobne zasady jak w ubiegłym roku. Na początku przyjmowane będą wnioski od grup producentów rolnych, a dopiero potem od pozostałych podmiotów. Planowane jest, że ogłoszenie o przyjmowaniu wniosków o przyznanie pomocy z tego działania zostanie opublikowane w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w serwisie internetowym ARiMR (WWW.arimr.gov.pl) do 28 lipca, a wtedy ARiMR będzie przyjmowała wnioski o wsparcie od 12 sierpnia br.

Warto dodać, że rolnicy mogą składać w "naborze ciągłym" wnioski o przyznanie pomocy na "**Uczestnictwo rolników systemach jakości żywności**" oraz wsparcie na tworzenie "**Grup producentów rolnych**".

W działaniu "**Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi**" objętym Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U.

Nr 122, poz. 791 oraz z 2009 r. Nr 159, poz. 1257) zmiana ma na celu przede wszystkim wprowadzenie bardziej elastycznych rozwiązań w zakresie kwalifikowalności kosztów oraz wykonanie przepisów wspólnotowych, zwłaszcza art. 75 ust. 1 lit. c pkt. i rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.) dotyczącego obowiązku prowadzenia przez beneficjentów oddzielnego systemu ewidencji albo korzystania z odpowiedniego kodu rachunkowego.

Ponadto, zmiany dotyczą:

1. Wyrażenia zgody przez właściwy organ samorządu województwa na przedłużenie terminu wykonania przez beneficjenta określonych czynności w toku postępowania w sprawie wypłaty pomocy.
2. Możliwości refundowania kosztów kwalifikowalnych, które zostały poniesione na operację nawet wtedy, gdy dostawy, roboty budowlane i usługi zostały nabyte w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które zostało wszczęte przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy, jednak nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2007 r.
3. Umożliwienia wydłużenia terminu złożenia pierwszego wniosku o płatność w sytuacji wystąpienia okoliczności siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności.
4. Okresu trwania zobowiązań nakładanych na beneficjenta w związku z realizacją inwestycji w ramach działania.

Nabory wniosków przeprowadzają Samorządy Wojewódzkie.

W rozporządzeniu zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności została rozszerzona lista dokumentów potwierdzających.

Tegoroczna powódź w niektórych regionach Polski spowodowała całkowite zniszczenie plonów. Oznacza to, że dane zadeklarowane we wnioskach o przyznanie płatności na rok 2010 przez rolników, których gospodarstwa znalazły się na obszarze dotkniętym powodzią, mogły nie odzwierciedlać stanu faktycznego, co z kolei mogło skutkować pomniejszeniem kwot płatności lub nawet odmową ich przyznania.

Dlatego też w rozporządzeniu rozszerzono listę dokumentów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności w przypadku braku możliwości:

- terminowego złożenia wniosku o przyznanie płatności tj. do dnia 17 maja 2010 r. (np. zalanie dróg, zerwanie mostu),
- spełnienia wymogów wzajemnej zgodności.

W takich przypadkach działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności może być potwierdzone oświadczeniem rolnika albo oświadczeniami złożonymi przez dwóch świadków, którzy nie są domownikami rolnika. Regulacja ta ma na celu ułatwienie rolnikom poszkodowanym w wyniku powodzi otrzymania płatności w pełnej wysokości.

Ponadto rozporządzenie to dopuszcza uznanie przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oświadczeń rolników albo świadków, złożonych jeszcze przed dniem wejścia w życie przepisów rozporządzenia.

Rozporządzenie rozszerza także listę dokumentów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności o pisemne oświadczenie rolnika o padnięciu zwierzęcia oraz o zgłoszeniu tego faktu zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.